

Råd & Anvisningar

Råd och anvisningar till Kungsbacka kommuns ABVA

**ABVA – Allmänna bestämmelser för användande av Kungsbacka kommuns
allmänna vatten- och avloppsanläggning**

Gäller från 1 juli 2009

Olika sorters vatten

Avloppsvatten

Avloppsvatten är en samlad benämning på spillvatten, kylvatten, dagvatten och dräneringsvatten

Spillvatten

Spillvatten är förorenat vatten från hushåll och industrier. Hushållspillvatten kommer från bad, disk, tvätt, toalett och liknande. Ditt spillvatten går till ett reningsverk där det grovrensas från fasta partiklar. Därefter renas spillvattnet från näringsämnen som fosfor, kväve och syreförbrukande ämnen innan vattnet släpps ut i havet, den så kallade recipienten. Näringsämnena samlas i ett slam som kalkas och används som gödningsmedel i jordbruk. Slammets är certifierat och kvalitetssäkrat.

Dagvatten och dräneringsvatten

Dagvatten är ytligt avrinnande regn- och smältvatten. Dräneringsvatten är vatten som avleds genom dränering. Dag- och dräneringsvatten tas omhand lokalt (vi kallar det LOD – lokalt omhändertagande av dagvatten) eller förs i ledningar till ett vattendrag, vanligtvis utan rening.

innehåll

Olika sorters vatten	2	Pumpning av spillvatten från fastighet.....	11
Ansvarsfördelning	4	Spill- och dagvatten från annat än hushåll.....	11
Kommunens ansvar	4	Översvämning i fastighet.....	12
Fastighetsägarens ansvar.....	4	Att förhindra översvämning	12
Förbindelsepunkter	5	Hur förebygger du översvämningsskador	12
Förbindelsepunktens läge.....	5	Vad gör du om det blir översvämning.....	13
Dricksvatten	6	Anslutningsfrågor	14
Hög vattenkvalitet i Kungsbacka	6	Allmänt vid ny-, om- och tillbyggnad.....	14
Dosering av tvätt- och diskmedel	6	Regler för anslutning.....	14
Problem med dricksvatten	6	Inkoppling av servisleddningar	14
Vattenmätning	8	Sju enkla steg till anslutning	15
Placering och installation av vattenmätare	8	Avstängning av vattenleverans	15
Återströmningsskydd	8	Egna anteckningar	16
Avläsning av vattenmätaren	8	Viktiga telefonnummer	17
Vattenläckor i fastigheten	9	Vid driftstörningar och fel	17
Förebyggande av frostsador	9	När du bygger om eller bygger nytt.....	17
Avloppsvatten	10	Vi ger råd.....	17
Dagvatten och spillvatten.....	10	Länkar	17
Lokalt omhändertagande av dagvatten	11	Ordlista	18–19

Vatten för Kungsbacka

Väl fungerande vatten & avlopp är en av de viktigaste förutsättningarna för ett fungerande samhälle. I Kungsbacka kommun är det vi på VA-avdelningen på förvaltningen för Teknik som ansvarar för dricksvatten och avlopp. VA står för vatten & avlopp.

Vi producerar och distribuerar dricksvatten med god kvalitet. Vi tar hand om avloppsvattnet och renar det i något av våra reningsverk. Vi ökar reningsverkskapaciteten och bygger ut vatten & avlopp till nya delar av kommunen.

I Kungsbacka finns cirka 190 mil VA-ledningar. Vi har tre vattenverk, sex reningsverk och ett stort antal tryckstegrings- och pumpstationer. Alla anläggningar underhålls och förbättras kontinuerligt för högsta möjliga driftsäkerhet.

Men för att vatten & avlopp ska fungera på bästa sätt behöver vi din hjälp. Ett väl fungerande VA-system är beroende av hur fastighetsägarna utför sina delar av systemet.

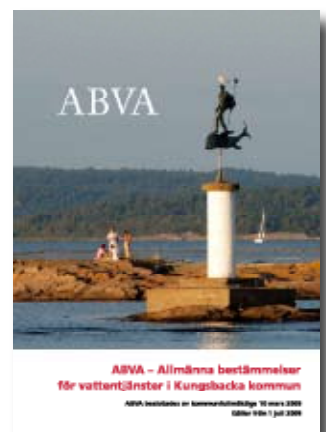
Det är därför mycket viktigt att alla följer de bestämmelser och regler som finns.

Den här broschyren har tagits fram för att klargöra vad som krävs av den som använder de kommunala VA-anläggningarna. Här hittar du också praktiska råd och svar på vanliga frågor om dricksvatten och avloppsvatten.

Broschyren är ett komplement till ABVA, Allmänna bestämmelser för användande av Kungsbacka kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning. ABVA antogs av kommunfullmäktige 10 mars 2009 och gäller från och med 1 juli 2009.

Behöver du ytterligare råd eller fler exemplar av broschyren är du välkommen att kontakta oss på VA-avdelningen. Den finns även på vår webbplats www.kungsbacka.se.

Kungsbacka kommun
Förvaltningen för Teknik
VA-avdelningen

Denna broschyr är ett komplement till ABVA, Allmänna bestämmelser för användande av Kungsbacka kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Ansvarsfördelning

Vattenförbrukning

Den genomsnittliga användningen av vatten per person och dygn är cirka 170 liter, eller cirka 60 kubikmeter per år.

Förbrukningens fördelning i normalfall:

10 liter mat och dryck

35 liter toalettspolning

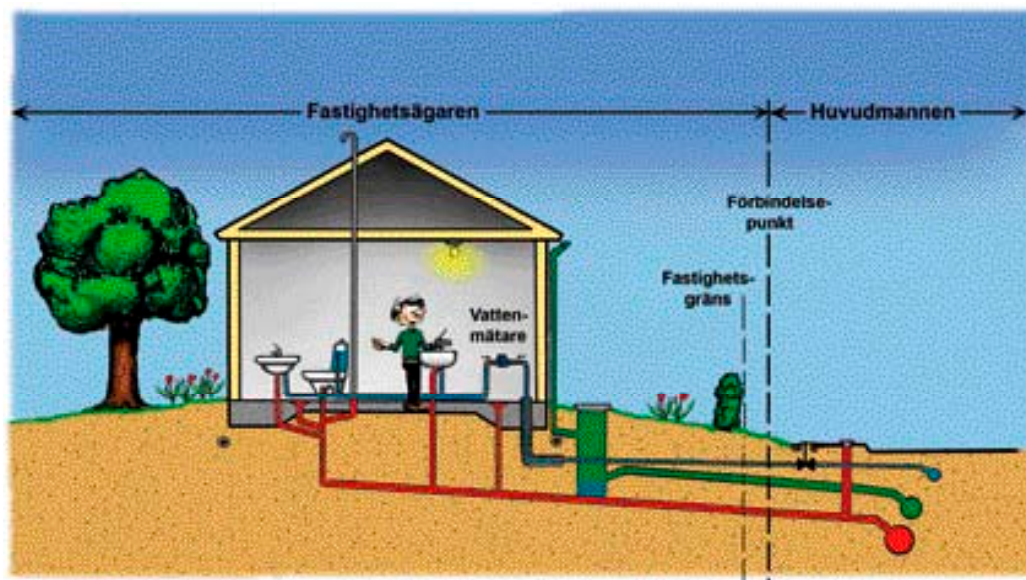
35 liter disk

30 liter tvätt

50 liter personlig hygien

10 liter övrig användning

170 liter per person och dygn

Kommunens ansvar

Den kommunala VA-verksamheten ansvarar för produktion och distribution av dricksvatten samt bortledning och rening av avloppsvatten. Alla ledningar, vattenverk, reningsverk och stationer som VA-verksamheten äger kallas för den allmänna VA-anläggningen.

I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisledningar fram till förbindelsepunkter som huvudmannen har bestämt för varje fastighet. Huvudman för den allmänna VA-anläggningen är Kungsbacka kommun, förvaltningen för Teknik.

VA-verksamheten finansieras inte via skattemedel utan genom att ta ut avgifter från dig som abonnent. Innan en fastighet ansluts till den allmänna VA-anläggningen tas en anläggningsavgift ut. Sedan debiteras en årlig brukningsavgift uppdelad på fast och rörlig avgift. Fast avgift baseras på en lägenhetsavgift och en fastighetsavgift. Rörlig avgift baseras på den mängd vatten som förbrukas. VA-avdelningen har rätt att efterdebitera hushåll tre år tillbaka.

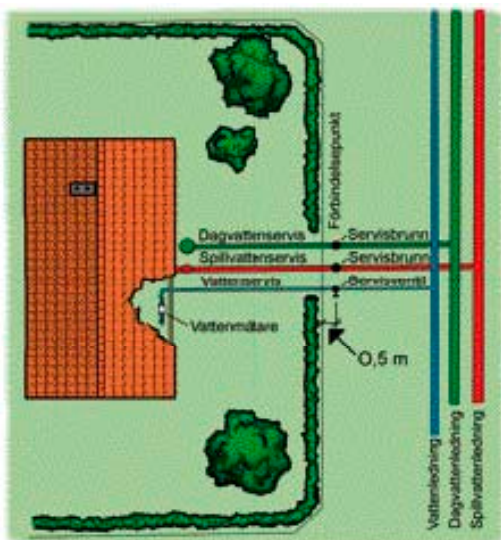
Fastighetsägarens ansvar

Fastighetsägaren ansvarar för ledningar och andra VA-installationer innanför förbindelsepunkten. Ägaren ansvarar för att allt installationsarbete, även sådant som inte kräver bygglov eller bygganmälan, utförs så att det uppfyller kraven enligt Boverkets regler samt följer hänsynsregler i miljöbalken. Alla installationer ska ses över och skötas regelbundet. Vattenmätaren och eventuell LTA-anläggning (lätt tryckavlopp) är de enda delarna av VA-installationen som tillhör den kommunala VA-verksamheten. Fastighetsägaren ska se till att ledningarnas läge inom fastigheten dokumenteras.

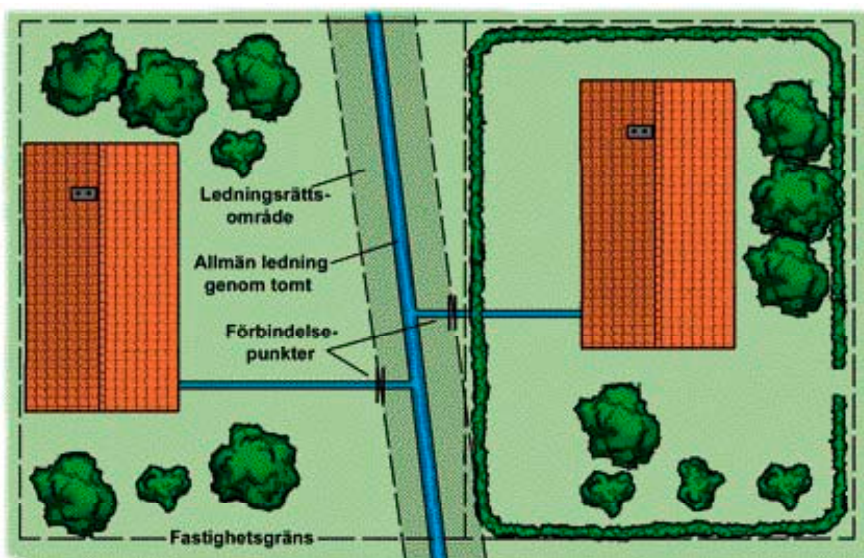
Förbindelsepunkten utgör gränsen mellan fastighetsägarens ansvarsområde och den kommunala VA-verksamheten. Förbindelsepunkten är den punkt där fastighetens servisledning ansluts till VA-verksamhetens ledningsnät.

Fastighetsägaren är ansvarig för att alla avgifter betalas. Fastighetsägaren ansvarar för att informera eventuella hyresgäster och verksamheter om gällande regler i ABVA, exempelvis vad man får släppa ut i spillvattnet och dagvattnet, att ägarbyte ska meddelas och att vattenförbrukningen rapporteras årligen till den kommunala VA-verksamheten.

Förbindelsepunkter

Förbindelsepunkten ligger normalt 0,5 meter utanför fastighetsgränsen.

Ledningsrättsområde.

Förbindelsepunktens läge

Normalt ligger förbindelsepunkten cirka 0,5 meter utanför fastighetsgränsen (tomtgränsen) när fastigheten ligger vid en gata där det finns allmänna ledningar. *Se bilden.*

Om fastighetsägaren begär annat läge av förbindelsepunkt än det VA-verksamheten beslutat om och VA-verksamheten kan tillgodose detta, får fastighetsägaren betala eventuella merkostnader. Även kostnaden för ändring eller borttagning av servisledning betalas av fastighetsägaren.

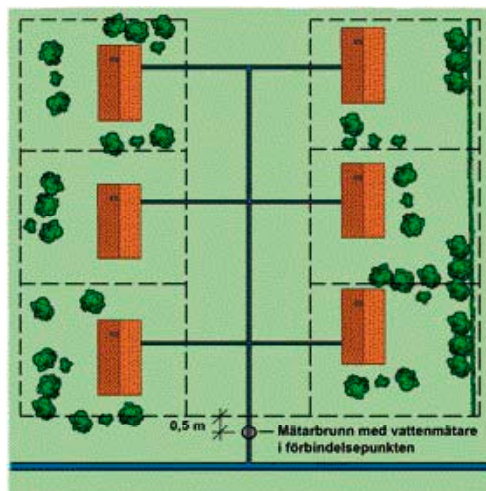
Ledningsrätt

När de allmänna ledningarna ligger i naturmark, ledningsrättsområde eller i u-område tillämpas andra regler för förbindelsepunktens läge. Ledningsrätt är en avtalad rättighet att lägga ner och underhålla ledningar på annans mark. Den tecknas oftast mellan kommun och privatperson. U-område är mark med allmänna underjordiska ledningar. Det framgår av detaljplan eller områdesbestämmelser på vilken mark eller i vilket område ledningarna ligger i.

VA-verksamheten kan godkänna att flera fastighetsägare kopplar in sina VA-installationer till det allmänna ledningsnätet i för fastigheterna gemensamma förbindelsepunkter.

För att undvika framtida tvister och andra problem måste juridiska villkor först uppfyllas.

Gäller anslutningen flera fastigheter ska fastighetsägarna inrätta gemensamhetsanläggning (samfällighet) för vatten och avlopp enligt anläggningslagen. Lantmäteriet ska kontaktas för bildning av en gemensamhetsanläggning. Samfällighetsföreningen skriver avtal med VA-verksamheten. Detta gäller oavsett om föreningen ligger inom eller utanför verksamhetsområdet. Innanför verksamhetsområdet tecknas avtal om förbindelsepunkt och leverans av vatten och/eller avledning av spillvatten. Placera vattenmätaren i ett uppvärmt utrymme, till exempel förråd eller garage.

Flera fastigheter delar förbindelsepunkt.

Liten ordlista

Förbindelsepunkt

Förbindelsepunkten utgör gränsen mellan fastighetsägarens ansvarsområde och VA-verksamhetens. Förbindelsepunkten är den punkt där fastighetens servisledning ansluts till VA-verksamhetens ledningsnät.

Servisledning

De ledningar som förbinder huset med kommunens huvudledningar.

VA-installation

Ledningar och VA-anordningar på fastighetens sida om förbindelsepunkten.

VA-anordning

Till exempel ventiler runt vattenmätare, backventil, dräneringsvattenpump, anordning för lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) och samlingsbrunnar.

Billigt och bra

Ett glas vatten från kranen i Kungsbacka kostar ungefär ett halvt öre.

Förpackat vatten som du köper i affären kan kosta upp emot 25 kronor litern.

Dricksvatten

Hög vattenkvalitet i Kungsbacka

Kungsbackas dricksvatten kommer i huvudsak från vattenverket på Fjärås Bräcka.

Det är av mycket hög kvalitet och uppfyller Livsmedelsverkets krav med god marginal. Varje dygn produceras 11 000 kubikmeter vatten av grundvattenkaraktär. Grundvatten är vatten som lagrats i mark och naturligt renats när det sakta strömmar genom marklagren. Någon ytterligare reningsprocess behövs inte.

Endast natronlut tillsätts för att höja PH-värdet och minska risken för korrosion i ledningsnätet. Klor tillsätts inte men finns som extra barriär vid behov. I dricksvattnet från Fjärås Bräcka finns naturlig fluorid (1,0–1,2 mg/l). VA-verksamheten garanterar inte ett visst tryck men vanligtvis är trycket 2–3 kg/cm² (bar).

Det är endast kallvatten som räknas som livsmedel. Använd inte varmvatten till matlagning på grund av ökad risk för bakterier och kopparhalt om du har kopparrör.

Dosering av tvätt- och diskmedel

Vattnet i Kungsbacka är mjukt (3–4 dH grader) vilket innebär att man kan dosera en mindre mängd tvättmedel och på så sätt skona miljön. Välj helst miljömärkta produkter. Det mjuka vattnet medför också att salt för avhärdning inte behövs till diskmaskin eller

kaffebryggare. Information om doseringsmängder finns på tvätt- och diskmedelsförpackningarna. Vattnets PH är 7,9–8,2.

Problem med dricksvatten

Någon enstaka gång kan problem med missfärgat vatten förekomma på ledningsnätet. Det är inte hälsofarligt och oftast lokalt. Kontakta VA-verksamheten om du har problem med vattnet – vi kan behöva åtgärda något. Vid vissa tillfällen kan vattnet innehålla små luftbubblor som gör att vattnet ser gråvitt ut. Spola vattnet så försvinner luftbubblorna snabbt och vattnet blir klart.

Gulbrunt vatten

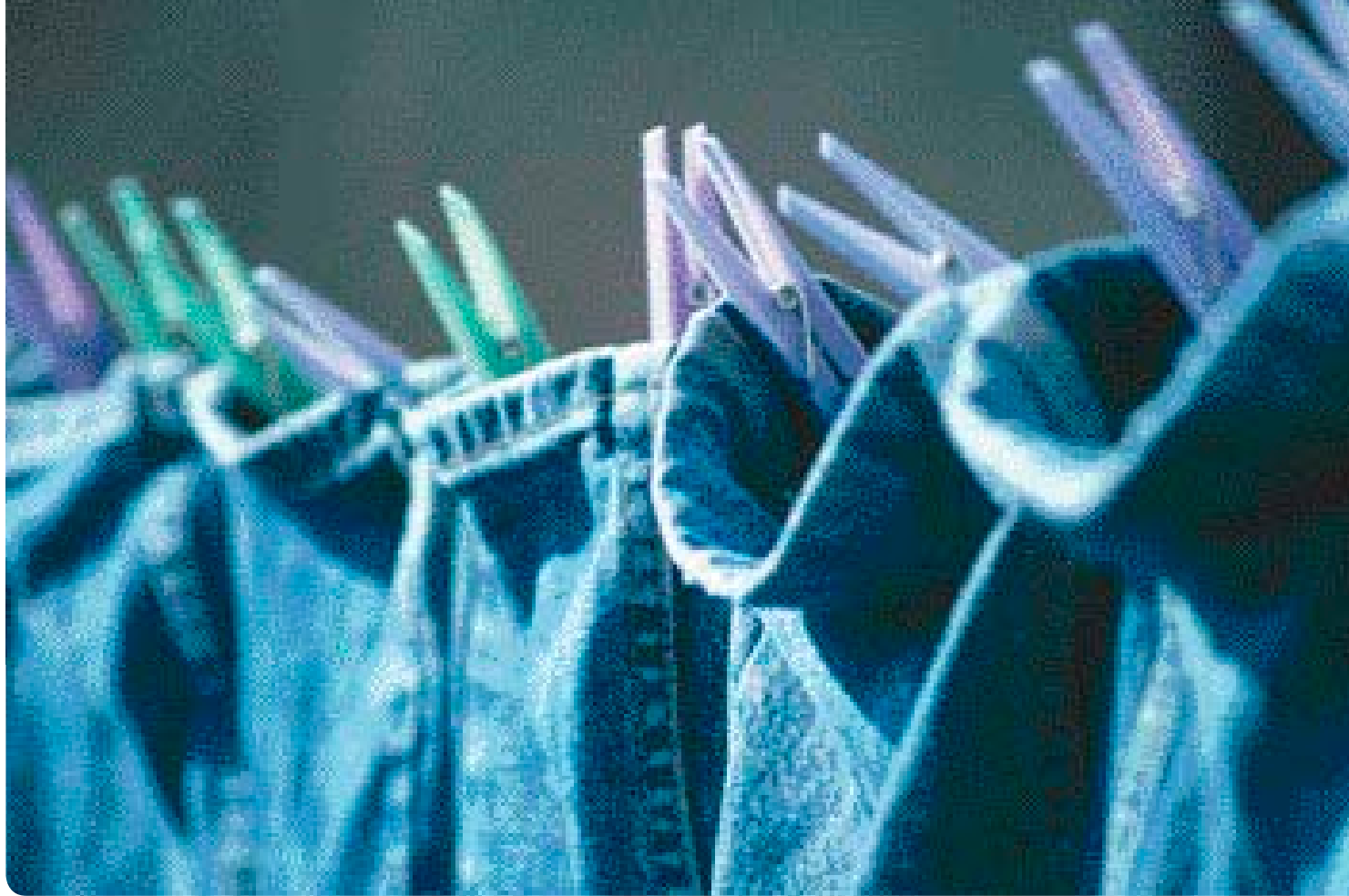
Eftersom en del vattenledningar är av järn bildas med tiden rost i ledningarna. I samband med driftstörningar på ledningsnätet eller i fastigheter, exempelvis vattenläckor och uttag av vatten vid släckning av brand, ökar vattenhastigheten i ledningarna och rost kan lossna och missfärga vattnet. Spola vattnet tills det är klart. Järnhaltigt vatten är inte skadligt för hälsan men kan ge småbarn och känsliga personer diarré. Järnhaltigt vatten kan missfärga porslin och ljus tvätt.

Dålig lukt eller smak

Vid problem med dålig lukt eller smak ska vattnet spolas tills det känns kallt eller tills lukten och/eller smaken försvinner. Dricksvatten ska inte smaka eller lukta någonting! Ta för vana att alltid spola ur vattnet som stått i ledningen över natten eller när du varit bortrest.

Många droppar små

Tycker du att vattenräkningen är ovanligt hög? Det kan bero på läckande kranar eller rinnande toaletter. Titta på det lilla centrumhjulet i vattenmätaren. Är alla kranar stängda ska det stå still. Det som bara är några droppar då och då blir med tiden stora och dyra vattenmängder.

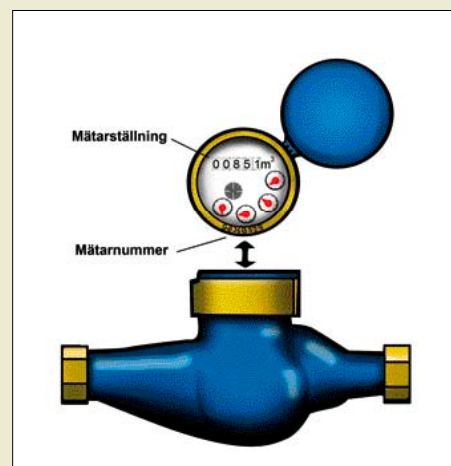

Vattnet i Kungsbacka är mjukt, vilket innebär att man kan dosera en mindre mängd tvättmedel och på så sätt skona miljön.

Läckans storlek

om hålets storlek motsvarar diametern på en:

	Liter/min	m ³ /tim	m ³ /dygn	m ³ /år	
 Penna	60	3,6	86	31 500	 Badkarstappning
 Tändsticka	6	0,36	8,6	3 150	 Disksköljning
 Synål	0,6	0,036	0,86	315	 Tunn stråle
 Sytråd			0,08	31	 Tät droppning

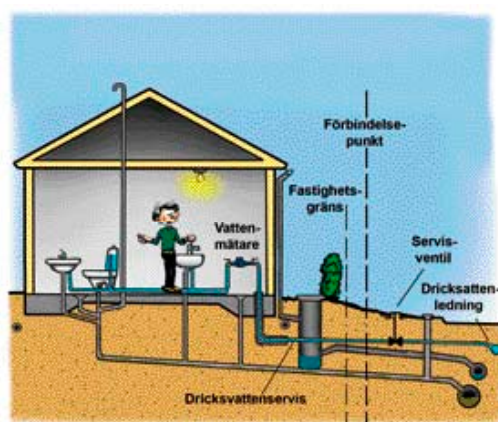

Titta på det lilla centrumhjulet i vattenmätaren. Är alla kranar stängda ska det stå still.

Vattenmätning

Eftersom VA-verksamhetens kostnader ska täckas av avgifter finns vattenmätare monterade på fastighetens inkommande ledning. Vattenmätaren ägs av den kommunala VA-verksamheten som sköter service av vattenmätarna och byter ut dem regelbundet. För en villa byts vattenmätaren minst vart nionde år.

För att VA-verksamhetens personal ska komma åt vattenmätaren måste fastighetsägaren lämna fritt tillträde till mätarplatsen. Mätarplatsen och dess armatur, till exempel ventiler, ska skötas och underhållas av fastighetsägaren. Det innebär exempelvis att skydda mätaren mot frost. Ibland behöver ventilerna före och efter vattenmätaren bytas. Fastighetsägaren ska då anlita och bekosta en VVS-montör. Det är endast VA-verksamheten som får byta eller demontera vattenmätaren och manövrera servisventilen i förbindelsepunkten.

Översikt över dricksvattenledningar och VA-installationer.

Placering och installation av vattenmätare

Vattenförbrukningen fastställs genom mätning om inte VA-verksamheten bestämmer annat. Innan du tappar vatten från nätet, måste du ha en vattenmätare inkopplad permanent.

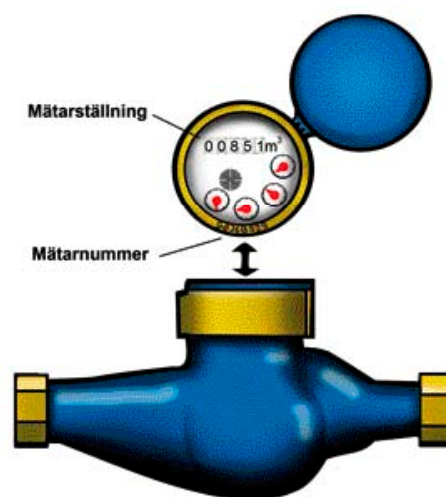
Vattenmätarens plats ska godkännas av VA-verksamheten, enligt § 14 i ABVA. Vattenmätaren ska placeras så att den är lätt åtkomlig för avläsning, byte och reparation. Mätaren ska vara skyddad mot frost och olämplig uppvärmning. Den får heller inte placeras så att den tynger och därigenom skadar ledningen. Vattenmätaren ska helst sättas upp i uppvärmt utrymme.

Återströmningsskydd

Alla fastighetsägare är skyldiga att ha återströmningsskydd på inkommande vattenledning. Det finns normalt installerat vid vattenmätaren. Syftet med återströmningsskydd är att förhindra att dricksvattnet kan förorenas genom återströmning. Har du swimmingpool eller en någon verksamhet som kräver stora mängder vatten krävs annan klass på återströmningsskyddet, se standarden SS-EN 1717 (mer information på www.sis.se). Är du osäker på om återströmningsskydd är installerat, kontakta en VVS-montör.

Avläsning av vattenmätaren

För att fakturera kunderna korrekt behövs en avläsning av vattenmätaren. Avläsning ska ske minst en gång per år. Självavläsningskort skickas ut under slutet av året till de abonnenter som har kommunalt dricksvatten.

Vattenmätaren ska avläsas

Jämför vattenmätarens ställning med uppskattad förbrukning när du får din räkning. Ändras förbrukningen, till exempel på grund av ändrat antal personer i hushållet, går det bra att meddela VA-verksamheten för justering av årsförbrukningen. Stor förbrukning kan tyda på vattenläckage, exempelvis en rinnande toalett.

Vid stark och långvarig kyla finns risk att vattnet fryser i ledningar och vattenmätare. Det är särskilt stor risk i uoppvärmda utrymmen och i ledningar som ligger grunt.

Vattenläckor i fastigheten

En läcka kan uppstå på servisledningen för vatten utan förvarning. Om vattnet rinner ut i marken, är läckan ofta svår att upptäcka. När läckan är belägen före vattenmätaren registreras heller inte någon ökning i förbrukningen. Gör det därför till en vana att inte bara titta på mätaren utan också lyssna på den! Susar det vid mätaren, trots att kranar i huset är stängda, så läcker ledningen. Läckan ska repareras snarast. Annars riskerar du att drabbas av en vattenskada.

Fastighetsägaren har ansvaret att åtgärda fel på fastighetens VA-installation fram till förbindelsepunkt. Visar det sig att felet finns på den allmänna delen, står VA-verksamheten för undersökningskostnaderna. Å andra sidan ska fastighetsägaren betala skälig del av VA-verksamhetens utredningskostnader om det skulle visa sig att felet är beläget på fastighetens del av servisledningen. VA-verksamheten har enligt 41 § vattentjänstlagen, rätt att undersöka VA-installation och dess brukande inom en fastighet.

Förebyggande av frostsador

Vid stark och långvarig kyla finns risk att vattnet fryser i ledningar och vattenmätare. Det är särskilt stor risk i uoppvärmda utrymmen och i ledningar som ligger grunt. Du bör därför se till att vattentemperaturen i vattenledningen inte tillåts sjunka under nollstrecket. Otäta dörrar och öppen ventilation bör ses över.

Vid stark kyla kan frysning förhindras genom att låta en tappkran tillfälligt stå något öppen så att det blir ett svagt men jämnt flöde i ledningen. Kranen måste förstås hållas under uppsikt så att det inte blir översvämning. Om vattenmätaren placeras så att den fryser får fastighetsägaren själv bekosta en ny mätare.

Lyssna på vattenmätaren!

Susar det vid mätaren, trots att kranar i huset är stängda, så läcker ledningen. Läckan ska repareras snarast. Annars riskerar du att drabbas av en vattenskada.

Avloppsvatten

Exempel på saker man inte ska spola ner

Kattsand, snören, gem och liknande, blöjor, tops, bindor, trosskydd och kondomer, annat papper än toalettpapper, bomull, strumpor och underkläder, rakblad...

Detta är exempel på vad som orsakar stopp och problem i ledningarna. Om reningsverken ständigt får ta emot skräp blir det ofta stopp och personalen slösar onödig tid på att rensa och reparera pumpar. Det är dyrt och kan medföra ökade taxor.

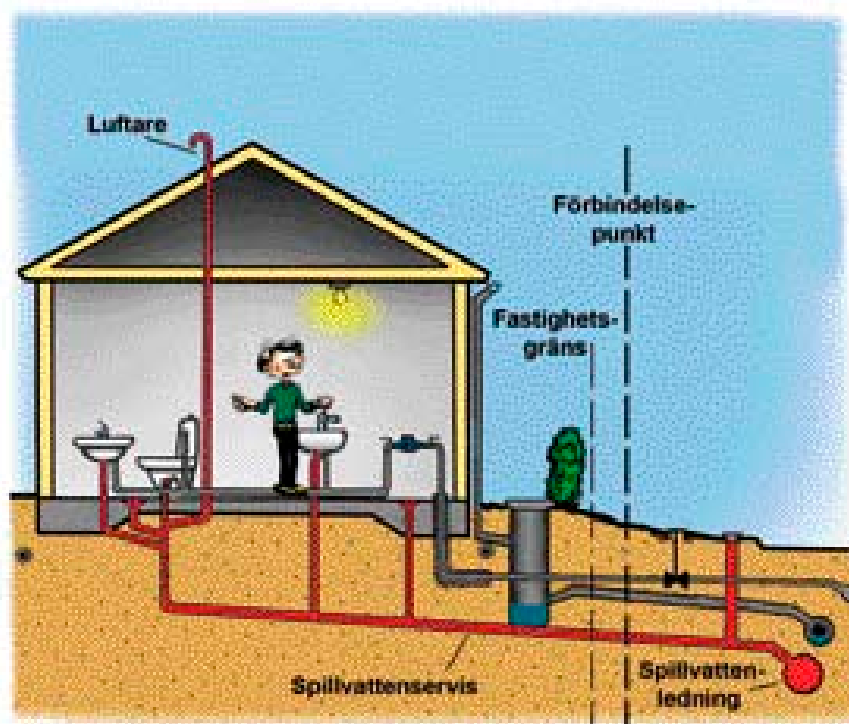
Spola aldrig ned farliga ämnen

Lösningemedel, lacknafta, klorin, fotokemikalier, bensin, olja, cigarettfimpar, aska (innehåller kadmium), nagellackborttagningsmedel, aceton, färgrester och mediciner.

Dessa ämnen är mycket svåra eller omöjliga att rena ur avloppsslammet och kan helt eller delvis slå ut den biologiska reningsprocessen i verken. Därför måste dessa ämnen lämnas till närmaste miljöstation. Spola inte ens ned små mängder av dessa ämnen i avloppet!

Inget fett i avloppet

Torka först bort överblivet stekfett ur stekpannan med hushållspapper och lägg i komposten eller bland hushållssoporna. Diska sedan stekpannan. När du gör detta förebygger du att fett stelnar och bildar en propp i din avloppsledning.

Avloppsvatten är en samlad benämning på spillvatten, kylvatten, dagvatten och dräneringsvatten. Spillvatten måste tas om hand för att motverka smittspridning och minska miljöpåverkan.

Spillvattnet leds till kommunens reningsverk. Det reade vattnet avleds till närliggande vattendrag, vilket i det här sammanhanget kallas recipient. I Kungsbacka leds den största delen av spillvattnet till Hammargårds reningsverk. Det reade vattnet leds sedan ut i recipienten Kungsbackafjorden.

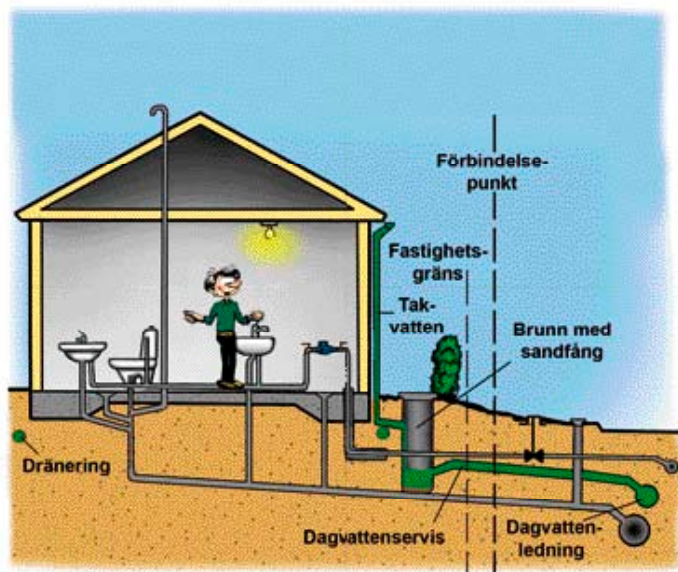
Dagvatten och spillvatten

Eftersom reningsverken är byggda för att ta emot och rena spillvatten från hushåll får endast vatten från toaletter, bad, tvätt, disk och matlagning släppas ut i spillvattennätet. Spola aldrig ned fasta föremål i avloppet. Skaffa sophink i badrummet. Om andra ämnen eller fasta föremål spolats ned i spillvattennätet, äventyras ledningsnätets och reningsverkets funktion. Dessutom kan slammet från reningsverket bli oanvändbart som gödningsmedel på jordbruksmark. Se även §19 i ABVA.

Biltvätt

I första hand ska bilen tvättas i en biltvätt med oljeavskiljare och egen reningsanläggning. Tvätta inte bilen på gatan eller ytor där vattnet rinner orenat via dagvattenbrunnar till vattendrag. Kemikalierna från både bil och tvättmedel kan då hamna i sjöar och vattendrag.

Översikt över dagvattenledningar.

Lokalt omhändertagande av dagvatten

Vid nybyggnation eller byggnation i befintliga områden ska man eftersträva lokalt omhändertagande av dagvatten, LOD. Det innebär att dagvatten infiltreras i marken och renas. Påverkan på reningsverk och vattendrag minskar. Dessutom minskar risken för grundvattensänkning. Den enklaste LOD-anläggningen är ett stuprör med utkastare över en gräsmatta som lutar från huset. En annan lösning är att med en ledning avleda vattnet till en grus- eller sandbädd på tomten. Du som fastighetsägare är ansvarig för att anläggningen dimensioneras riktigt.

Pumpning av spillvatten från fastigheten

En allmän avloppsanläggning utförs normalt så att fastigheterna kan ansluta sina servisleddningar och nyttja anläggningen utan att det krävs särskilda anordningar för fastigheten. Detta är dock inte alltid möjligt. Topografiska förhållanden kan exempelvis göra det omöjligt att avleda spillvatten med självfall till den allmänna anläggningen. Då kan det krävas pumpar. Man skiljer på villapumpstationer som pumpar till självfallsledning och på lätt trycksatt avloppssystem, så kallade LTA-system, som pumpar till en trycksatt ledning. Villapumpstationen är normalt fastighetsägarens ansvar medan den kommunala VA-verksamheten ansvarar för LTA-systemet (undantag för samfälligheter).

Ett LTA-system består av små pumpenheter, ofta en per fastighet, i anslutning till den bebyggelse som ska betjänas. Enligt vattentjänstlagen svarar den kommunala VA-verksamheten för pumpenheten till LTA-systemet,

trots att den oftast placeras inne på fastigheten. Enhetens plats bestäms av VA-verksamheten. Fastighetsägaren bekostar erforderliga anordningar för att sammankoppla pumpenheten med installationen i övrigt. Fastighetsägaren svarar för och bekostar elförsörjning för drift av pumpenheten och uppvärmning av servisleddningen fram till förbindelsepunkten.

Spill- och dagvatten från annat än hushåll

Kommunala reningsverk är byggda för att ta emot och rena spillvatten från hushåll. Innehållet i hushålls- och dagvatten är huvudsakligen fosfor, kväve och organiskt material. Reningsverken är enligt vattentjänstlagen inte skyldiga att ta emot spill- och dagvatten som kan skada reningsprocessen. Miljöfarliga ämnen ska inte tillföras avloppssystem eftersom de påverkar reningsprocessen, slammet och recipienten. Avloppsvatten som inte är behandlingsbart i reningsverken ska renas i egen anläggning innan avledning sker till recipient. Andra alternativ är sluten process eller omhändertagande som farligt avfall.

Den som vill avleda spillvatten är skyldig att informera om sin verksamhet så att kommunen kan bedöma om utsläppen är acceptabla för ledningsnät och avloppsreningsverk. Kommunen kan begära att brukaren utför egenkontroll av sin verksamhet i form av provtagning och journalföring. Kommunen har vid behov rätt att låta undersöka VA-installationen och utföra den provtagning som anses nödvändig. Bensin-, olje- och fettavskiljare ska tillses regelbundet så att de alltid fyller avsedd funktion, se ABVA § 20. Gatubrunnar och sandfång ska slamsugas med jämna mellanrum så att funktionen upprätthålls.

Dagvatten får aldrig ledas till spillvattennätet. Det kan ge överbelastning i systemet och orsaka utsläpp av orenat vatten.

Kontakta omedelbart kommunen om det inträffar ett utsläpp av syror, lösningsmedel, metaller, oljor eller större mängder av andra farliga ämnen till spill- eller dagvattennätet.

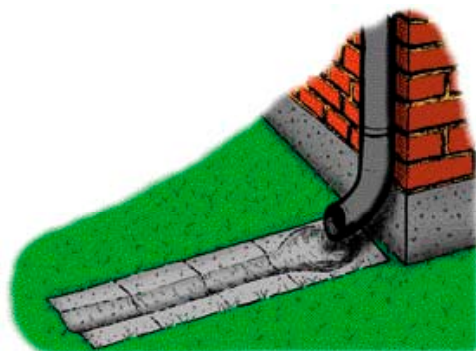
Det är viktigt att åtgärder snabbt kan sättas in för att förhindra eller motverka störningar i reningsverksdriften liksom i arbets- och naturmiljön.

Översvämning i fastighet

Det finns flera orsaker till att en fastighet drabbas av översvämning. Det kan regna in, yt- eller dräneringsvatten kan tränga in genom källarväggar, det kan bli stopp i spill- eller dagvattenledning så att vatten tränger in genom avloppsanordningar med mera.

Att förhindra översvämning

För att förhindra översvämning på grund av ytvatten ska marken kring huset luta utåt. Det bör finnas tak över källartrappor och dräneringen ska fungera tillfredsställande. Tänk på att källartrappor bör ha en kant som hindrar dagvatten från att rinna ner från kringliggande mark. Begränsa också mängden vatten som rinner i garagedfarten genom att ha så liten hårdgjord yta som möjligt ansluten hit.

Om stuprör är felkopplade, det vill säga anslutna till fastighetens spillvattensystem, innebär det att ledningen blir överbelastad.

För bästa funktion vid normal drift är kommunens huvudledningar dimensionerade enligt gällande föreskrifter. Trots detta kan problem med uppdämning i ledningar och översvämning i källare ske i samband med extrema regn och hastig snösmältning. Försäkringar täcker sällan alla de skador som kan drabba fastigheten när det blir uppdämning i ledningsnätet. Kommunen är ansvarig endast om den har begått något fel eller inte fullgjort sina skyldigheter. Vid separerat ledningssystem orsakas en översvämning vanligen av stopp i fastighetens spillvattenservis eller av stopp i kommunens spillvattenledning.

En annan orsak kan vara felkoppling av spill- och dagvattenledningar inom fastigheten. Att ha dagvatten kopplad på spill-

vattenledningen är förbjudet. Om stuprör är felkopplade, det vill säga anslutna till fastighetens spillvattensystem, innebär det att ledningen blir överbelastad. Ledningen är endast dimensionerad att ta hand om spillvatten. Om spillvattenledningen överbelastas finns det risk för att regnvattenblandat spillvatten tränger upp i fastigheter och medför stora skador.

Hur förebygger du översvämningsskador

I källare och lågt liggande lokaler kan golvbrunnar innebära risker. Vatten kan också tränga upp ur toalettstolen och andra avlopp när de är anslutna till en spillvattenledning där felaktiga inkopplingar av dagvatten har skett. Se därför till att värdefulla och känsliga varor inte förvaras i källare som har golvbrunn. Om inget annat kan göras så placera åtminstone sakerna högt upp. I utsatta hus kan säkerheten mot översvämningar ökas genom att installera en backventil.

Det är viktigt att du som fastighetsägare har kännedom om hur fastighetens egen VA-anläggning fungerar. Samlings- och inspektionsbrunnar på tomten ska vara synliga eller märkta så att de lätt går att finna för service.

Vid nybyggnation ska husets höjd i förhållande till omgivande mark anpassas så att extra anordningar inte krävs för att förebygga översvämningar. Dräneringsledningar under angiven lägsta dämningshöjd för dagvattenledningarna i gatan ska anslutas genom pumpning.

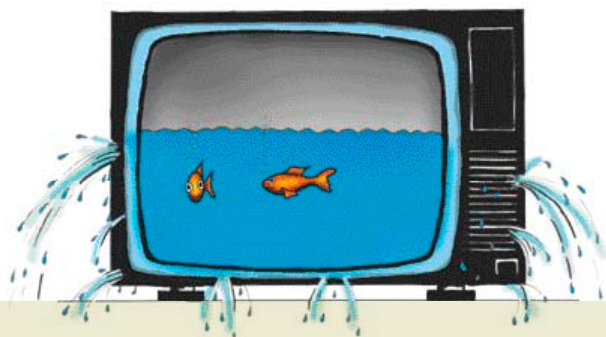

Nybyggnation

Vid nybyggnation ska husets höjd i förhållande till omgivande mark anpassas så att extra anordningar inte krävs för att förebygga översvämningar.

För att förhindra översvämning på grund av ytvatten ska marken kring huset luta utåt.

Vad gör du om det blir översvämning

Som fastighetsägare bör du vidta en del åtgärder för att minska skadeverkningarna om vatten börjar tränga upp ur golvbrunnarna vid exempelvis häftiga regn eller hastig snösmältning:

- Täck golvbrunnarna med något tätande och ställ på ett tungt föremål. Stäng eventuella ventiler på avloppsledningen.
- Bryt elströmmen om det finns risk för kortslutning.
- Flytta undan föremål som kan skadas av vattnet.
- Kontakta den kommunala VA-verksamheten snarast.
- Kontakta ditt försäkringsbolag.
- Dokumentera eventuella skador genom att fotografera.
- Tänk på hygien efter kontakt med inströmmande vatten, tvätta händerna!

Anslutningsfrågor

Dämningsnivån

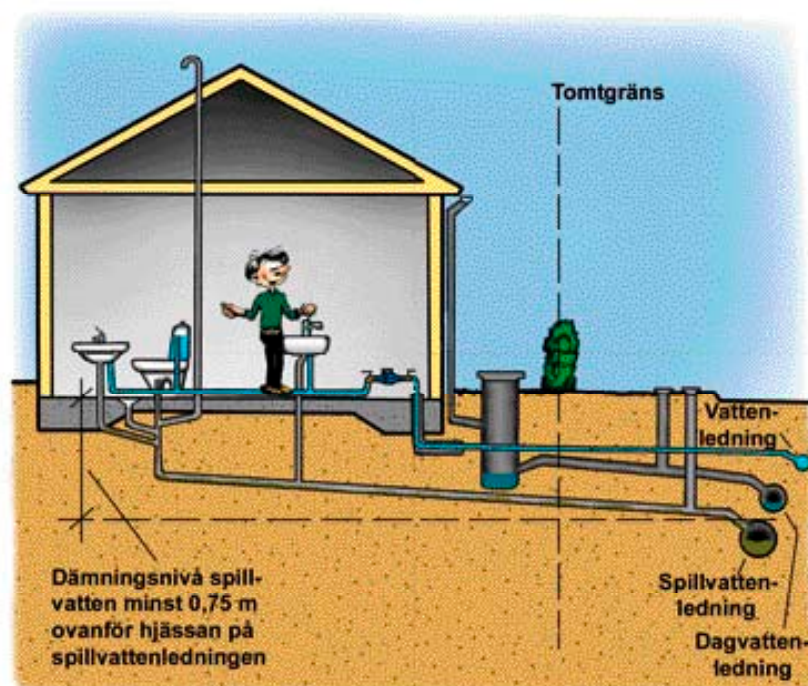
Dämning innebär att en ledning går full och att vattnet kan stiga i anslutande ledningar. Dämningsnivå är den nivå spillvatten eller dagvatten högst kan vara under extrema förutsättningar utan att riskera översvämningar.

Spillvattenledning

Om den kommunala VA-verksamheten inte anger annat ligger dämningsnivån 0,75 meter över spillvattenledningens inre hjässan (innertak) där servisledningen möter huvudledningen.

Dagvattenledning

För dagvattenledning ska dämningsnivån maximalt vara i marknivån.

Allmänt vid ny-, om- och tillbyggnad

Nyanläggning eller omläggning av VA-installation inom fastighet kräver bygglov eller bygganmälan. Installationer ska utföras enligt bestämmelser i Boverkets Byggregler, BBR. Råd och upplysningar lämnas av bygglovsenheten. Blankett för bygglov eller bygganmälan kan hämtas på kommunens hemsida.

Ansökan om VA-anlutning gör du på särskild blankett som skickas till Kungsbacka kommun, Teknik, VA-avdelningen, 434 81 Kungsbacka. Kontakta VA-verksamheten för information. Blankett för VA-ansökan finns på kommunens webbplats www.kungsbacka.se.

Efter beviljad ansökan ska anläggningsavgiften betalas, inkoppling utförs, förbindelsepunkten besiktigas, uppsättning av vattenmätare och återströmningsskydd ske innan vatten får uttas. Byggvatten för enstaka småhus är gratis. *Se checklistan till höger.*

Anläggningsavgift och bruksavgift för dagvatten kan komma att tas ut även om förbindelsepunkt inte har upprättats. Det förutsätter att det finns behov av bortledning av dagvatten, att kommunen har ordnat avledning samt informerat om detta.

Regler för anlutning

Vid ny- och ombyggnad ska fastigheten om möjligt läggas på sådan nivå att det blir betryggande självfall mot ledningar i gata. Spillvatten ska ha egen servis. I områden med utbyggda dagvattenledningar ska dagvatten ha en egen servis, annars ska LOD tillämpas. En särskild kontrollplan för VA-anlutning ska fastställas vid byggsamråd. Anlutning kräver bygglov eller bygganmälan.

I radhus, kedjehus eller motsvarande fastigheter ska respektive lägenhet/bostad förses med servis- eller avstängningsventil som kan stängas utanför lägenheten/bostaden.

Spillvattenledningen får aldrig gå mer än full till hjässan (ledningens innertak). Det skall alltid vara en nivåskillnad mellan spillvattenledning och källargolv för att vara på säkra sidan.

Dräneringen ska ligga högre än gatan för att minska risken för inläckage vid regn.

Inkoppling av servisledningar

Endast den kommunala VA-verksamhetens personal får göra avsättning för servisledningar, samt öppning och stängning av servisventiler.

Kontakta Teknik för rådgivning om vatten och avlopp.

Sju enkla steg till anslutning

- 1 VA-ansökan lämnas in till VA-verksamheten. Blanketten hittar du på kommunens hemsida. Det går också att ringa kundservice och få den hemskickad.
- 2 Förvaltningen för Teknik upprättar förbindelsepunkt och en VA-karta som visar dess läge.
- 3 Bygganmälan ska göras till förvaltningen för Plan & Bygg. Bifoga en kopia på VA-kartan. Blankett för bygganmälan finns på kommunens hemsida. Det går också att ringa Plan & Bygg.
- 4 Om fastigheten tidigare haft egen brunn är det viktigt att brunnsvattnet kontrolleras – detta för att inga eventuella bakterier ska komma in i det kommunala vattnet. Därför måste ett vattenprov göras innan arbetet påbörjas. Kontakta Teknik för rådgivning och beställning av vattenprov. Om provet visar på för höga halter av bakterier eller mikroorganismer ska anläggningen kloreras.
- 5 Anslutningen till kommunens ledning måste besiktigas av personal från Teknik innan rörgraven täcks igen – beställning av besiktning ska göras en vecka i förväg.
- 6 Ett utrymme för vattenmätare måste anordnas. Mer information finns på kommunens hemsida. Beställ vattenmätare från Teknik.
- 7 Kostnaden för VA-karta, besiktning, vattenmätare och eventuellt vattenprov ingår i fastighetens VA-anslutningsavgift. Kostnaden för eventuell klorering tillkommer. Kostnaden för bygganmälan ingår heller inte – Plan & Bygg skickar räkning.

Avstängning av vattenleverans

Avstängning av vatten kan ske vid utebliven betalning. Avstängning kan även ske om fastighetsägaren inte följer ABVA och åtgärder brister efter uppmaning. Till exempel om vatten från egen brunn är ihopkopplat med den allmänna dricksvattenanläggningen. Avgift för såväl avstängning som återinkoppling ska betalas till VA-verksamheten enligt taxa. Fastighetsägare som inte godtar VA-verksamhetens beslut, kan begära prövning av frågan hos Statens VA-nämnd.

Egen brunn får aldrig vara fysiskt ihopkopplad med kommunalt vatten.

Det räcker inte med avstängningsventiler.

Viktiga telefonnummer

När du bygger om eller bygger nytt

Blankett för bygglov eller bygganmälan kan hämtas på kommunens webbplats www.kungsbacka.se under Bygga & Bo/Blanketter.

För mer information, kontakta Plan & Bygg.
Telefon: **0300-83 40 00**

Driftstörning utanför din fastighet

Vid fel på vatten- och avloppsledningar i gator och vägar utanför fastighets- och tomtgräns: Ring till kommunens växel **0300-83 40 00**. Under kontorstid kopplar de dig rätt, efter kontorstid får du en hänvisning till aktuellt larmnummer.

Driftstörning innanför din fastighet

Om fel uppstår inom fastighets- och tomtgräns är det fastighetsägarens ansvar att avhjälpa felet. Kontakta företag som utför rörarbeten, läns-pumpning eller slamsugning.

När du bygger om eller bygger nytt

Rådgör med bygglovavdelningen på förvaltningen för Plan & Bygg vid nyanläggning eller omläggning av VA-installation. Blankett för bygglov eller bygganmälan kan hämtas på kommunens webbplats www.kungsbacka.se under Bygga & Bo/Blanketter.

För mer information, kontakta Plan & Bygg.
0300-83 40 00
plan.bygg@kungsbacka.se

Ansökan om kommunalt vatten och avlopp gör du på blanketten VA-ansökan. Blanketten kan hämtas på kommunens webbplats www.kungsbacka.se under Bygga & Bo/Vatten & avlopp/VA-anslutning. Där finns även en broschyr om hur anslutningen till kommunalt VA går till i sju steg.

För mer information, kontakta Tekniks kundservice
0300-83 49 45
teknik@kungsbacka.se

Vi ger råd

Behöver du ytterligare råd eller upplysningar eller kanske fler exemplar av broschyren är du välkommen att kontakta

Kungsbacka kommun,
förvaltningen för Teknik, VA-avdelningen
434 81 Kungsbacka
0300-83 41 05
teknik@kungsbacka.se

Besöksadress: Stadshuset, Storgatan 37.

Länkar

Boverket..... boverket.se
Håll Sverige Rent..... hallsverigerent.se
Kemikalieinspektionen..... kemi.se
Lantmäteriet ..... lantmateriet.se
Livsmedelsverket ..... slv.se
Naturvårdsverket ..... naturvardsverket.se
Standarder i Sverige ..... sis.se
Statens VA-nämnd..... [VA-namnden.se](http://va-namnden.se)
Svenskt Vatten ..... svensktvatten.se
Sveriges miljömål ..... miljomal.nu
Vattenportalen..... vattenportalen.se
Avloppsguiden..... avloppsguiden.se
Lagar..... lagrummet.se

Egna anteckningar

A large, light green rectangular area with horizontal white lines, serving as a space for notes. The lines are evenly spaced and extend across the width of the area. On the right side of this area, there is a vertical image of a black pen with silver accents.

Dricksvatten

Kallvatten för hushållsändamål. Dricksvatten klassificeras som livsmedel och lyder under livsmedelslagstiftningen.

Ordlista

ABVA Allmänna bestämmelser för användande av Kungsbacka kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning. En lokal föreskrift som reglerar ansvar för anslutning till och användning av den allmänna VA-anläggningen.

Allmän VA-anläggning En VA-anläggning där kommunen tillhandahåller vattentjänster enligt vattentjänstlagen. VA-anläggningen består till exempel av vattenverk, reningsverk och ledningar före fastighetens förbindelsepunkt.

Anläggningsavgift Engångsavgift för inkoppling till kommunalt dricksvatten, spillvatten respektive dagvatten. Avgiften beräknas på byggnader, fastighetens storlek och nytta.

Avloppsvatten Spillvatten, kylvatten, dagvatten och dräneringsvatten.

Boverket Nationell myndighet för samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende.

Brukningssavgift Årliga avgifter som baseras på fast avgift och rörlig avgift. Den rörliga avgiften baseras på vattenförbrukningen.

Dagvatten Vatten som rinner från tak, gator och andra hårdgjorda ytor vid regn eller snösmältning och som inte tränger ner i marken.

Dricksvatten Kallvatten för hushållsändamål. Dricksvatten klassificeras som livsmedel och lyder under livsmedelslagstiftningen.

Dräneringsvatten Vatten som avleds i mark via rörledning, dike eller dräneringsskikt.

Dämningsnivå Den nivå spillvatten eller dagvatten högst kan vara under extrema förutsättningar utan att riskera översvämningar. Nivån styr höjdsättning av källargolv eller sockelhöjd.

Enskild VA-anläggning En privat anläggning för dricksvatten, spillvatten eller dagvatten. Till exempel borrhållsbrunn, trekammarbrunn.

Förbindelsepunkt Den punkt där inkoppling av en fastighets VA-installation till den allmänna VA-anläggningen sker.

Gemensamhetsanläggning för VA

Anläggning som är gemensam för två eller fler fastigheter. En gemensamhetsanläggning bildas genom en lantmäteriförrättning.

Hushållsspillvatten *Se spillvatten.*

Huvudman Den som äger och driver allmän VA-anläggning. I vårt fall kommunen.

Kylvatten Vatten som använts vid kylning till exempel i en industriprocess.

Ledningsrätt Avtalad rättighet att lägga ner och underhålla allmän VA-ledning på annans mark. Ledningsrätt upprättas oftast mellan kommun och privatperson genom lantmäteriförrättning.

LOD Lokalt omhändertagande av dagvatten, vilket innebär att dagvattnet tas om hand så nära källan som möjligt.

LTA-pumpenhet Lätt trycksatt avloppssystem, som möjliggör anslutning till trycksatt ledning.

Lägenhetsavgift Årlig fast avgift per lägenhet, bostad eller lägenhetsekvivalent.

Lägenhetsekvivalent En lägenhetsekvivalent motsvarar 200 m² bruttoarea (BTA). Ekvivalenter används vid beräkning av anläggnings- och brukningssavgift för annan fastighet än bostadsfastighet.

Recipient Vattendrag som används som mottagare av renat eller orenat spillvatten eller dagvatten, till exempel bäck, sjö eller hav.

Samfällighet Sammanslutning av fastigheter som har gemensam rätt till mark och som har gemensamt ansvar för utförande och drift av gemensamhetsanläggning.

Sandfång Anordning i brunn som hindrar slam att rinna vidare ut i ledningssystemet.

Servisledning Ledning som ansluter fastighetens VA-installation till huvudmannens ledning.

Servisventil Huvudmannens ventil för att stänga eller öppna flödet av dricksvatten i servisledning, till fastighet.

Spillvatten är förorenat vatten från bad, disk, tvätt, toalett och liknande, så kallat hushållsspillvatten, samt förorenat vatten från industrier.

Servitut En avtalad rättighet som är knuten till fastigheten. Ägare har till exempel rätt till att lägga ned och underhålla VA-ledningar som går genom en annan fastighet. Servitutavtal upprättas skriftligen mellan de berörda parterna, oftast privatpersoner. Avtalet ska/bör registreras i fastighetsregistret.

Spillvatten Förorenat vatten från bad, disk, tvätt, toalett och liknande, så kallat hushållsspillvatten, samt förorenat vatten från industrier.

Spygatt Brunn för avledning av dagvatten.

Statens VA-nämnd Rättslig instans som prövar VA-ärenden som överklagas.

Tryckavlopp System där spillvatten inte kan avledas med självfall utan pumpas vidare.

VA Vatten och avlopp.

VA-anordning Till exempel brunn, anordning för LOD, dräneringspump, backventil, ventiler runt vattenmätare med mera.

VA-installation Ledningar och VA-anordningar på fastighetens sida om förbindelsepunkten.

Vattentjänster Tillhandahållande av dricksvatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning samt bortledning av spill- och dagvatten.

Vattentjänstlagen Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

VA-kollektiv Alla abonnenter som ingår i VA-verksamhetsområdet eller har anslutits genom avtal.

VA-verksamheten Kommunens verksamhet vilken ansvarar för och bekostar drift och underhåll av den allmänna anläggningen.

Verksamhetsområde Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.

U-område Område som ska vara tillgängligt för allmänna underjordiska ledningar. U-område regleras i detaljplan.

Återströmningsskydd Ett skydd för att förhindra att vatten rinner tillbaka till det allmänna VA-nätet. Kallas även backventil vid vattenledning, se SS-EN-1717.

Servisventil

Huvudmannens ventil för att stänga eller öppna flödet av dricksvatten i servisledning, till fastighet.

Kungsbackas vatten & avlopp i siffror

Kungsbacka kommun producerar 4,5 miljoner kubikmeter dricksvatten varje år. 17 300 abonnenter har kommunalt dricksvatten. Vi har råvatten av bra kvalitet som endast kräver enkel rening. I olika undersökningar brukar vårt dricksvatten rankas bland de bästa i Sverige.

Ungefär 55 000 personer eller 76 procent av kommunens befolkning har anslutning till det kommunala avloppsnätet. 7,9 miljoner kubikmeter avloppsvatten renas varje år.

Två tredjedelar av detta vatten går till Hammargårds reningsverk i Kungsbacka.

Den genomsnittliga användningen av vatten per person är cirka 170 liter per dygn, eller cirka 60 kubikmeter per år.

Under 2008 reparerade Kungsbacka kommun 51 vattenläckor och åtgärdade 28 stopp på avloppsledningar.

I Kungsbacka finns (2009):

80 mil dricksvattenledningar

72 mil spillvattenledningar

40 mil dagvattenledningar

3 vattenverk: Fjärås, Gällinge och Öjersbo

17 tryckstegringsstationer

6 reservoarer

6 reningsverk: Hammargård, Ölmanäs, Kullavik, Hjälms, Gällinge och Öjersbo

122 pumpstationer

Kungsbacka